

Erkölc, etika és morál a magyar régiségben: konferencia a HUN-REN-PPPKE szervezésében

2024/06/10

A konferencián könyvtárunk Régi Nyomtatványok Tárának két munkatársa is előadást tartott.

A HUN-REN-PPPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport idén 17. alkalommal rendezte meg éves lelkiégtörténeti konferenciáját 2024. április 12-13-án, „Erkölc, etika és morál a magyar régiségben” címmel. Az esemény előadásai átfogó képet nyújtottak a 16-18. századi magyarországi irodalom legfontosabb nyomtatott és kéziratos etikai témájú műveivel kapcsolatos legfrissebb kutatásokról. Emellett az általános eszmetörténeti tendenciák és ezek interpretációi is részletes bemutatásra kerültek.

[1]Garadnai Erika munkatársunk *Puritán erkölcs vagy harcos polémia – Matkó István „Kegyesszelekedetek rövid ösvénykéje”* című erkölcsi oktató munkája és a szerző polemikus munkásságának kérdései az 1660-as években című előadásában Kézdi Vásárhelyi Matkó István (1625–1693) hitvitázó

tevékenységéről ismert prédikátor angol nyelvről magyarra fordított művét mutatta be, párhuzamba állítva a szerző polemikus munkáival (*Fövenyen épített ház romlása*, 1666 Szeben, RMNY 3323; *Bányász csákány*, 1668 Patak, RMNY 3481).

Olyan kérdésekre kereste a választ, miszerint a protestáns erkölcs, a puritán kegyesség elvei tetten érhetők-e a polemikus munkák szövegvilágában. Egyáltalán megjelenik-e a korszak hitvitáiban a vitázás mikéntjére (erkölcsére, etikájára) vonatkozó, akár felekezeti különbségeket is tükröző olvasói vagy szerzői elvárás, igény, illetve a puritán kegyességnek az egyéni vallásgyakorlatra írt tanácsai, erkölcsi elvárásai a felekezeti összecsapások argumentációjában, vitás kérdéseiben?

Kovács Eszter kollégánk a szlovák evangélikusok legelterjedtebb énekeskönyvéről beszélt *A tisztességes és boldog élet titka. A „Cithara Sanctorum” életvezetési témájú verseinek változásai a 17–18. század folyamán* című referátumában. A 20. század végéig az énekeskönyvnek több mint kétszáz kiadása ismeretes, ezekre jellemző a hagyományokhoz való hűség és az állandó megújulás. Az eredeti (Lőcse, 1636) kiadás énekeinek száma a 18. század végére több mint duplájára emelkedett. Ez köszönhető a korszak jelentős szlovák költőinek, fordítóinak (Jeremiáš Lednický, Juraj Zábajník, Ján Glosius, Samuel Hruškovíc stb.), a befogadó közösség egyre mélyebb szellemi igényeinek, új német és lengyel énekeskönyvek megjelenésének, amelyek legszebbnek tartott darabjai biblikus cseh fordításban bekerültek a gyűjteménybe, továbbá az aktuális történelmi helyzetnek, hiszen a történelem változásaira, traumáira a lelkeségi irodalom is reagált.

[2]

Az előadásban az 1795-ös pozsonyi kiadásnak a keresztény emberhez illő életről elmélkedő énekeit mutatta be, és arra kereste a választ, hogyan változott ez a témakör az évek során. Mikor kerültek

Újabb ilyen témájú énekek az énekeskönyvbe? Itt is jellemző-e a tanító verseknél megfigyelt fejlődés? Végül a történelmi helyzet változása, a viharos 17. század után a 18. század békésebb időszaka befolyásolta-e ezen énekszövegek formálódását?

A konferencia előadásainak szerkesztett változata várhatóan kötetben is megjelenik majd. Munkatársaink részletes beszámolóit előadásaikról az OSZK-blogon olvashatják az érdeklődők ([Kovács Eszter: 17. századi szlovák erkölcsi tanítás Zsuzsanna példáján](#) [3]).

2024/06/10 - 09:22

Source URL: <https://oszk.hu/en/node/6632>

Links:

[1] <https://oszk.hu/sites/default/files/Garadnai%20Erika.jpg>

[2] <https://oszk.hu/sites/default/files/Kov%C3%A1cs%20Eszter.jpg>

[3] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2024/05/09/17_szazadi_szlovak_erkolcsi_tanitas_zsuzsanna_peldajan

[4] <https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>

[5] <https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon>